

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Институционален и правен поредок на Европската Унија			
2.	Код	4PF230223			
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за меѓународни односи и европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	1 година/ 1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Вонреден професор Ана Никодиновска Крстевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Европската унија претставува специфична наднационална меѓународна организација којашто поседува повеќеслоен хибриден систем на владеење којшто ги обединува под заедничка капа земјите од Европа, формирајќи еден нов специфичен sui generis правен систем. Овој систем претставува еден нов вид на супранационално регионално право, кое, земјите членки се обврзуваат да го почитуваат и кон кои земјите од регионот се стремиат да се приклучат. Во таа насока, програмата, овозможува продлабочување во проблематиките поврзани со Европската унија, со цел полесно разбирање на институционалната поставеност на Европската унија, правото на Европската унија и нејзиниот правен поредок, но и поделбата на надлежности и начинот на создавање и водење на разните политики во рамките на Европската унија.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Историски развој на Европската Унија 2. Теории за европска интеграција на Европската Унија и членство во Европската Унија 3. Институционална структура на Европската Унија: Европска комисија и Европски парламент 4. Институционална структура на Европската Унија; Совет на министри и Европски совет, Суд на правдата на Европската унија и други тела и институции 5. Извори на правото на Европската унија 6. Легислативни постапки на Европската Унија 7. Надлежност на Европската Унија 8. Заедничка надворешна и безбедносна политика на Европската Унијата 9. Супрематија и директно дејство на правото на Европската Унија 10. Заштитата на фундаменталните права во Европската Унија 11. Постапки пред Судот на Правдата на Европската Унија 12. Европската Унија и македонскиот систем: пристап, процес, правец, резултати 				
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и консултации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			

14.	Распределба на расположивото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	45		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30		
		16.2.	Самостојни задачи	60		
		16.3.	Домашно учење - задачи	75		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		/		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		30		
	17.3.	Активност и учество		70		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% активно учество на наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски и/или англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Камбовски Владо, Каракамишева-Јовановска Тања и Ефремова Вероника	Право на Европската унија – Од Париз до Лисабон –	Винсент графика, Скопје	2012
		2.	Георгиевски Сашо	Вовед во право на Европската Унија	Правен факултет, УКИМ – Скопје	2012
		3.	Никодиновска Крстевска Ана	Институции на Европска унија – скрипта и практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2019
		4.	Никодиновска Крстевска Ана, Тушевска Гавриловиќ Борка и Кошевска Олга (уредници)	Европска унија: право и политики	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	2019
5.	Пертрек Жак	Право на институциите на Европската унија	Арс Ламина, Скопје	2011		

		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.		1.	Neugent Neil	The Government and politics of the European Union, 7 th edition	Palgrave Macmillan, London	2010
		2.	Kaczarowska Alina	Europea Union Law	Routledge, London	2013
		3.	Tina Freyburg Sandra Lavenex Frank Schimmelfennig Tatiana Skripka Anne Wetzel	Democracy promotion by functional cooperation: The European Union and Its Neighbourhood	Palgrave Macmillan, London	2015
Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Европската унија во меѓународните односи			
2.	Код		4PF230623			
3.	Студиска програма		Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Катедра за меѓународни односи и европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Втор			
6.	Академска година / семестар		1 година/2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Вонреден професор д-р Ана Никодиновска Крстевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Заради нејзиниот хибриден систем и sui generis карактер Европската Унија претставува уникатен пример во меѓународните односи, којшто отскокнува и се разликува од традиционалните актери во меѓународниот поредок. Нејзините супранационални институции од една страна заедно со комплексниот процес на креирање на политики и на донесување на одлуки во Унијата, но и помеѓу земјите членки, од друга страна, ја предодредува нејзината улога и место во меѓународните односи. Тргувајќи од овие премиси, предметот има за цел да ги запознае студентите со улогата на Европската унија во меѓународните односи т.е. во однос на трети земји и меѓународни организации, односно теориските основи за Европската унија како меѓународен актер и нејзините различни перцепции на цивлина моќ, нормативна моќ и на етичка моќ во меѓународните односи, вредностите на Европската Унија и начинот на којшто Унијата ги креира своите политики. Освен тоа фокусот ќе биде ставен на изучување на вредносните системи на Европската Унија, инструментите на надворешна политика на Унијата врз основа на кои ги шири сопствените вредности во меѓународните односи, надворешните односи на Унијата во однос на други меѓународни актери како САД, Кина, Руската федерација, земјите од Балканот и меѓународните организации, улогата на Европската унија во трговските односи, политиките од областа на развојот, надворешната и безбедносна политика на Унијата, промоција на внатрешните политики на Европската Унија кои имаат надворешна димензија и влијанието на надворешните политики на земјите членки врз процесот на креирање на политики и донесување на одлуки во Европската Унија. Конзистентноста и кохерентноста на Европската унија на меѓународната сцена ќе биде исто така тема на обработка.					

11.	Содржина на предметната програма:			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теориска и концептуална рамка за Европската унија во меѓународните односи 2. Еволуција на Европската Унија како актер во меѓународните односи 3. Структурна поставеност и основни акти за меѓународно дејствување 4. Концептите на цивилна моќ, нормативна моќ и етичка моќ на Европската Унија 5. Вредносни системи на Европската Унија 6. Категории на надворешна политика на Европската унија: Трговска политика, Надворешни односи од областа на развојот, Заедничка надворешна и безбедносна политика, Заедничка безбедносна и одбранбена политика, Политика за проширување и Политика за соседство 7. Алатки на надворешната политика на Европската унија 8. Кохерентост на надворешната политика на Европската унија. 9. Европската унија и меѓународните организации 10. Европската унија и глобалните актери: САД, Русија, Кина, нови сили во подем и исламот. 11. Европската унија и земјите од Балканот 			
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	30
		16.3.	Домашно учење – задачи	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 бодови	
	17.3.	Активност и учество	70 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество на наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Хил Кристофер и Смит Мајкл	Меѓународните односи и Европската Унија	Арс Ламина	2013
		1.	Никодиновска Крстевска Ана	Односот помеѓу вредностите и политиките на Европската унија низ призмата на нејзината надворешна политика	2-ри Август – Штип, Штип	2015
			Ferreira-Pereira Laura C. and Smith Michael	The European Union's Strategic Partnerships. Global Diplomacy in a Contested World	Pallgrave Macmillan, London	2021
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ian Manners	Normative Power Europe: A Contradiction in terms	Journal of Common Market Studies, volume 40, issue 2	2002
3.	Sonia Lucarelli and Lorenzo Fioramonti	External Perceptions of the European Union as a Global Actor	Routledge, London	2010		
		Dzankic Jelena, Keil Soeren and Kmezic Marko	The Europeanisation of Western Balkans. A Failure of EU Conditionality?	Palgrave Macmillan	2019	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни системи за заштита на човековите права			
2.	Код	4PF201917			
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за меѓународни односи и европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	1/2		Број на ЕКТС кредити	6 (шест)
8.	Наставник	Проф. д-р Јован Ананиев			

9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - добивање на основни сознанија за карактеристиките на човековите права во Во ООН и европскиот правен систем - добивање на знаења за развојот на човековите права во ООН, Советот на Европа, ЕУ и ОБСЕ - фундаменталните правни документи за човековите права на ООН и во Европскиот правен систем со посебен акцент на Европската конвенција за човекови права и Повелбата за фундаментални права на Европската унија - Продлабочени знаења за конвенциите на ООН во доменот на човековите права, надлежностите на договорните тела и работата на специјалните процедури - добивање на знаења за препознавање на повредите на човековите права - добивање на знаења за начините за заштита на човековите права во Европскиот правен систем со посебен акцент на механизмите на договорните тела на ООН, Советот на Европа и Европската унија 			
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - филозофски пристап кон човековите права во ООН и Европскиот правен систем - карактеристики на човековите права во ООН и Европскиот правен систем - посебни човекови права предвидени во ООН и во Европската конвенција за човекови права и Повелбата за фундаментални права на Европската унија - облици и сфери на повреда на човековите права во ООН и Европскиот правен систем - инструменти за заштита на човековите права во ООН и Европскиот правен систем - институции за заштита во ООН и во Европскиот правен систем со посебен акцент на Европскиот суд за човекови права и Судот на правдата на Европска унија 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава и студии на случај			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В. Бенедек	Разбирање на човековите права, Прирачник за едукација од областа на човековите права	Европскиот центар за обука и истражување на човековите права и демократијата	2006
		2.	Љ. Фрчковски	Меѓународно право за правата на човекот	Табернакул	2003
	3.	Ј. Ананиев, Н. Габер Дамјановска, М. Лазарова Трајковска, Б. Арифи, Ж. Попоска, С. Чубриќ	Човекови права	ОБСЕ	2018	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Збирка на пресуди на Европскиот суд за човекови права и решенија на Врховниот суд на Рпублика Македонија	Министерство за правда	2009
2.		Ј. Ананиев, Х. Сакс	Меѓународна и национална рамка на човековите права во Македонија	Универзитет во Виена, УНДП	2006	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно еколошко право
2.	Код	4PF230923
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор			
6.	Академска година / семестар	1/2	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Билјана Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на курсот е студентите да се запознаат со главните предизвици и теми на меѓународното еколошко право и изучување на неговите фундаментални принципи. Да се запознаат со процесот на донесување, главните актери, постапката за спроведување и усогласеност на изворите на меѓународното еколошкото право. Фокус се става и на функционирањето на меѓународното право и политика за животна средина во практиката, истражувајќи ја динамиката на договорите, преговорите и опсегот на актери на меѓународен план, со дискусија за интеракцијата помеѓу домашното законодавство и напорите за меѓународна заштита. Целта е студентите да ја проучат и критички да пристапат кон генералната и секторската меѓународна заштита на животната средина.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Опфат на меѓународното еколошко право – Развој на меѓународно еколошко право – Извори на меѓународното еколошко право – Принципи на меѓународното еколошко право (превенција, одговорност, загадувачот плаќа, пристап до информации, учество на јавноста и пристап до правда, одржлив развој, пропорционалност, меѓународна соработка, субсидијарност итн.) – Глобални актери со важност за меѓународното еколошко право – Меѓународна заштита на видовите и екосистемите – Меѓународна заштита на загрозени видови – Заштита на морињата и редукација на риболов – Меѓународна правна рамка за климатски промени и осиромашување на озонот – Генетски модифицирани организми; Храна и земјоделство; Извоз на токсични хемикалии – Војна и животната средина – Нуклеарни материјали и нуклеарни несреќи – Меѓународна заштита на шумите – Меѓународна заштита на подземни и површински води – Трговија со опасен отпад (електронски отпад, бродоломи, загадување од пластика) 				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Реализацијата на наставата ќе опфаќа употреба на современа техника на предавања (интерактивни предавања, анализа на случаи, вежби и презентации и гости говорници од областа).</p>				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположливото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30	

		16.2.	Самостојни задачи	30
		16.3.	Домашно учење	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Бр.	Автор	Наслов	Издавач
22.1.	1.	Pierre-Marie Dupuy, Jorge E. Viñuales	International Environmental Law Second Edition	Cambridge University Press
	2.	Philippe Sands, Jacqueline Peel, Ruth MacKenzie	Principles of International Environmental Law Fourth Edition	Cambridge University Press
	Дополнителна литература			
	Бр.	Автор	Наслов	Издавач
22.2.	1.	Агата Вен Ланг	Право на животна средина	Ars Lamina
	2.	Elizabeth Fisher	Environmental Law: A Very Short Introduction	Oxford University Press

Ред.број:

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на внатрешен пазар на Европската Унија
2.	Код	4PF230523

3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по меѓународни односи и европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	1/1	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на оваа предметна програма е да ги запознае студентите со основните принципи и правила на функционирање на внатрешниот пазар на Европската унија, преку изучување на основните релеватни извори и тоа: Договорот за функционирање на ЕУ, со фокус на релеватното примарно и секундарно законодавство во ЕУ. Предметната програма вклучува проучување на концептот на внатрешен пазар на стоки и услуги, услови за функционирање на пазарот, обезбедувањето на еквивалентен правен режим за сите субјекти на пазарот итн. Во оваа предметна програма, фокусот е на правната димензија, со одредени економски аспекти кои ќе бидат проучувани исклучиво во интерес на правната проблематика на внатрешниот ЕУ пазар. При изучувањето на оваа програма, студентите ќе стекнат знаења почнувајќи од основните постулати на постоењето и функционирањето на внатрешниот пазар на ЕУ, правната димензија на неговото функционирање, политиките на европската интеграција и формирањето на пазарот, процесите на хармонизација во делот на внатрешниот пазар, правниот режим на слободното движење на стоки, капитал и услуги и лица. Како дополнување на проблематиката, во предметната програма се вклучени и одредени аспекти на конкурентското право и правото на потрошувачкиот сектор. Овие два сектори се предмет на изучување само во делот на прашањата кои се во функција на изучувањето на внатрешниот пазар на Европската Унија. Преку совладувањето на предвидената материја, студентите ќе стекнат системски подлабоки и пошироки знаења од областа на ЕУ, кои ќе можат да ги стават во функција на целокупното изучување на заедницата. При реализирација на програмата, фокусот ќе биде и на практичната димензија, преку што студентите ќе се запознаат со бројни пресуди на СПЕУ.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ВНАТРЕШЕН ПАЗАР НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на внатрешен пазар на Европската Унија -Процеси на регионални и европско интегрирање на пазарот на стоки и услуги -Европска стандардизација -Принцип на заемно признавање -Примарни извори на правото на ЕУ -Секундарни извори на правото на ЕУ -Внатрешниот пазар на ЕУ наспроти националните пазари на земјите членки и земјите со статус на кандидат за членство -Економските политики, вредности и стратегии за развој врз внатрешниот пазар -Европска трговска политика и надворешни економски односи <p>ЕЕА И ЧЕТИРИ СЛОБОДИ НА ПАЗАРОТ НА ЕУ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Слобода на движење на стоки -Начела на спроведувањето на слободата на движење на стоките -Правата на стоките што потекнуваат од трети земји -Квантитативни ограничувања -Забрана на дискриминирачките политики во внатрешниот пазар на ЕУ 				

<p>СЛОБОДА НА ДВИЖЕЊЕ НА ЛИЦА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Правата на работниците -Забрана за дискриминирачката политика на правата на работниците -Исклучоци во примената на правниот режим на еквивалентен пристап на работниците -Право на слободно движење и престој на работниците <p>СЛОБОДА НА ДВИЖЕЊЕ НА УСЛУГИТЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Слобода на основање на компаниите и слободно движење на капиталот - Концептот на признавање на професионални квалификации - Слобода на движење на услуги во смисла на член 49 и 56 од Договорот за функционирање на ЕУ - Примарно и секундарно законодавство во обезбедувањето на слободно движење на услуги <p>КОНКУРЕНТСКИТЕ ПОЛИТИКИ И ВАЖЕЧКИ ПРАВЕН РЕЖИМ ВО ВНАТРЕШНИОТ ПАЗАР НА ЕУ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Забрана за спроведување на дискриминирачки политики во внатрешниот пазар на ЕУ - Обезбедување на еднакви услови за функционирање на компаниите на внатрешниот пазар на ЕУ -внатрешен пазар – економска слобода на движење на стоките, услугите, капиталот и работниците -јавни договори -Конкуренцијата и внатрешниот пазар -Конкуренцијата, внатрешниот пазар и јавниот сектор во ЕУ -Идентификување на рестрикциите во ЕУ внатрешниот пазар и конкурентското право <p>ПОВРЗАНОСТА НА ВНАТРЕШНИОТ ПАЗАР И ПОТРОШУВАЧКИОТ СЕКТОР ВО ЕУ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на потрошувачки сектор -Потрошувачкиот сектор во смисла на Договорот за функционирање на ЕУ - Потрошувачката политика во функција на обезбедување на правата на потрошувачите -Правата на потрошувачите во внатрешниот пазар на ЕУ -Заштитата на правата на потрошувачите во ЕУ -Практиката на СПЕУ за заштита на правата на потрошувачите во внатрешниот пазар на ЕУ 				
12.	Методи на учење: Во спроведувањето на наставата по предметот Право на внатрешен пазар на ЕУ, ќе се користат повеќе техники и методи за изведување на истата. Еден од бројните е и анализата на пресуди, спорни случаи и дилеми, како студентите би ја ставиле практичната настава во функција на совладување на теоретските концепти на материјата. Методолошката рамка се базира на доминантна употреба на методот на аналитичка дескрипција, анализа и синтеза на материјалот.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	30
		16.3.	Домашно учење – задачи	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30	
	17.3.	Активност и учество	70	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% активно учество во наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и/или англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Сашо Горгиевски	Вовед во право на ЕУ	Правен факултет, Јустинијан Први Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје	2012
		2.	F.Weiss C.Каура	European Union Internal Market Law	Cambridge	2014
		3.	N.Reich;A.N.Scholes;J.Scholes	Understanding Internal Market Law	Intersentia	2015
		4.	S.D.Vries	Consumer protection and the EU Single Market rules – The search for the ‘paradigm consumer	Journal of European Consumer and market law,	2012
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S.Weatherill	The internal market as a legal concept	Oxford University Press, Collected courses of the Academy of European Law, v. XXV-1 AEL	2017
		2.	R.Norbert	Understanding EU internal market law	A.Nordhausen Scholes	2015

		3.	P.Hoeller; M.O.Louppe	The EC's Internal Market: Implementation, Economic Consequences, Unfinished Business	OECD Economics Department Working Papers No. 147	1994
--	--	----	-----------------------	--	--	------

Ред.број:

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународен правен поредок				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор				
6.	Академска година / семестар	1/1	7.	Број на ЕКТС кредити	8	
8.	Наставник	Вон.Проф.д-р Дејан Маролов				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е длабинско запознавање со поимите и институтите на меѓународното право, кои ќе им помогнат на студентите да го разберат и совладаат целиот коплициран корпус на правни правила и норми кои ги регулираат меѓусебните односи на субјектите во меѓународната заедница. Подетално овој предмет ги запознава студентите со природата на меѓународниот ситем како и правата и обврските на субјектите во меѓународната заедница, понатаму ги дава базите на правилно толкување и примена на правото кое владее меѓу нив, ги опишува разните институционалните механизми воспоставени од меѓународните субјекти, како и ги содржи и опишува начините за решавање на меѓународни спорови и конфликти. Критички осврт со конкретни студии на случај за анализа на (не)функционалноста на меѓународното јавно право ќе бидат дел од овој предмет во однос на двата највидливи негови субјекти, државите и меѓународните организации.					
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Меѓународниот правен поредок низ историјата. 2. Поим и извори на меѓународното јавно право. 3. Државата како субјект на меѓународното право. 4. Меѓународни организации како субјект на меѓународното јавно право. 5. Индивидуата и други субјекти на меѓународното право. 6. Основни правни акти во областа на меѓународното јавно право. 7. Меѓународно-правен статус на меѓународните реки и езера. 8. Право на морето. 9. Мирно решавање на меѓународни спорови. 10. Меѓународно воено право. 11. Меѓународните организации и нивната улога во безбедносната архитектура во светот. 12. Меѓународниот правен поредок во 21 век. 					

12.	Методи на учење: усно и писмено излагање					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
14.	Распределба на расположливото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Малколм, Н. Шо.,	<i>Меѓународно право, VI издание</i>	Просветно дело, Скопје	2009
	2.	/	<i>Селектирани материјали од различни извори (Маролов, Д.)</i>	/	2022	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Маролов.Д.,	<i>Меѓународно јавно право</i>	УГД, Штип	2020	

		2.	Bianchi, A.,	<i>International Law Theories: An Inquiry into Different Ways of Thinking</i>	Oxford Scholarship Online:	2017
		3.	Ортаковски, В., Миленковска М.,	<i>Меѓународно јавно право</i>	Факултет за безбедност, Скопје	2014
		4.	Hernández G.I.,	<i>International Law</i>	Oxford University Press	2019
		5.	Brownlie, I.,	<i>Principles of Public International Law,</i> seventh edition	Oxford University Press	1998

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на Дипломатија				
2.	Код	4PF23072				
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор				
6.	Академска година / семестар	1/1	7.	Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник	Вон.Проф.д-р Дејан Маролов				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е длабинско запознавање на студентите со основните начини на функционирање на дипломатијата како основно средство за постигнување на надворешно политички цели на било која држава. За оваа цел неминовно е изучување на основните поими и институти на дипломатското и конзуларното право. Во потесна смисла целата на предметот е запознавање на студентите со начините на меѓународната кореспонденција било да е тоа меѓудржавна или пак помеѓу држава и меѓународна организација но и помеѓу меѓународна организација и друга меѓународна организација. Во овој правец предмет на изучување се видовите на дипломатија, историската ретроспектива на дипломатските активности, начините и процесите на воспоставување но и прекинување на дипломатските и конзуларните односи на билатерално или пак мултилатерално ниво, изучување на носителите, функциите, привилегиите и имунитетите на дипломатските и конзуларните претставници, дипломатските претставништва, специјални мисии и инт. Конечно, се обработуваат и јавната дипломатија но и сајбер дипломатијата како еден понов вид на дипломатија. Покарј обработката на теоретските концепти, акцент ќе биде ставен и врз примената дипломатија и практикувањето на дипломатското и конзуларното право од страна на субјектите во меѓународните односи.					

11.	Содржина на предметната програма:	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поим и историски развој. 2. Основни правни акти од областа на дипломатското и конзуларното право. 3. Дипломатска дејност. 4. Дипломатска поставеност. 5. Профил и класи на дипломатски персонал. 6. Билатерална дипломатија. 7. Мултилатерална дипломатија. 8. Самит дипломатија 9. Дипломатски протокол. 10. Привилегии и имунитети 11. Избрани случаи за анализа на успешна и неуспешна примена на дипломатија како и за (не) почитување на дипломатското и конзуларното право. 	
12.	Методи на учење: Предавања + вежби + консултации	
13.	Вкупен расположлив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа
14.	Распределба на расположливото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бериц, Г. Р.,	<i>Дипломатија: Теорија и пракса</i>	Печатница 11 Октомври	2009
		2.	Пивоваров, В., Арсовски, Љ.,	<i>Дипломатско и конзуларно право</i>	ФОН Универзитет	2008
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Болевски, В.	<i>Дипломатија и меѓународно право во</i>	Просветно дело	2009

				<i>глобализираните</i>		
				<i>односи</i>		
		2.	Dunn, H. D., (Ed.)	<i>Diplomacy at the Highest Level: The Evolution of International Summitry (Studies in Diplomacy)</i>	Macmillan Pub.	1996
		3.	Thatcher, M.,	<i>Statecraft: Strategies for a Changing World</i>	Harpercollins publisher	2002

Ред.број:

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Транснационален организиран криминал и корупција			
2.	Код	4PF230823			
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година / семестар	Прва / прв	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доцент д-р Елена Максимова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<p>Покрај продлабочени дефинирања, обработка на етиологијата и феноменологијата на мултидимензионалната природа на организираниот криминал и корупцијата, предметот Транснационален организиран криминал и корупција нуди и продлабочена анализа на глобални трендови и превирања, како и опсервација на нивната рефлексивност врз домашниот поредок, политика и стабилност. Преку предметот се анализираат и перманентно следат методите и средствата кои се карактеристични за расветлување на кривичните дела од</p>				

	<p>областа на транснационалниот организиран криминал, превенирање и сузбивање како и корупцијата и нејзината испреплетеност со организираниот криминалитет на глобално и национално ниво. Запознавањето со националната и меѓународната регулатива во справување со организираниот криминал, институционалната поставеност за справување со организираниот криминал и корупција ќе се анализираат преку призмата на најголемите светско организации и нивните решенија, а посебен акцент ќе биде ставен на Организацијата на обединетите нации, Советот на Европа, Европската Унија и нивните тела и органи, како и меѓународните акти кои се донесени под нивна капа а кои се особено важи за креирање на домашната законска рамка. Корупцијата ќе биде разгледана и одделно, со цел здобивање на продлабочени знаења за компаративната и меѓународната пракса и искуства, како и на национално ниво со цел студентите да знаат да препознаат добри практики и потреба од нивно имплементирање, како и ефикасни начини за борба и превенција на коруптивните поведенија.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Поимно определување на транснационалниот организиран криминал Дефинирање на транснационалниот организиран криминал во домашната и странската литература и меѓународните документи Меѓународни аспекти на борба со транснационалниот организиран криминал Историски развој на борбата против транснационалниот организиран криминал Релевантни органи и акти формирани и донесени во областа Организиран криминал и елементи на криминалното здружување - (криминална група) Облици на организиран криминал Трговија со луѓе Недозволена трговија со оружје Трговија со дрога Перење на пари... Сајбер криминал Борба против организираниот криминал во Република Македонија Законска уреденост на борбата со транснационален организиран криминал Релевантни домашни органи и институции за борба против транснационалниот организиран криминал Регионална соработка Меѓународна соработка</p> <p>Поим и карактеристики на корупцијата Дефинирање на корупцијата, меѓународни и домашни автори и институции Историски аспекти на корупцијата Феноменолошки карактеристики на корупцијата Видови корупција Распространетост Мерење коруптивен притисок Етиолошки карактеристики на корупцијата Ендогени фактори за појава на корупција Егзогени фактори за појава на корупција Последици од коруптивни поведенија, глобални трендови Меѓународното уредување на борбата против корупцијата Релевантни организации ГРЕКО Релевантни меѓународни документи Република Северна Македонија и корупцијата</p>

	<p>Релевантни национални тела и органи за борба против корупцијата Државна комисија за спречување корупција Релевантни домашни закони Регионална соработка Меѓународна соработка</p>					
12.	Методи на учење: интерактивно предавање, brain storming, case study					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30		
		16.2.	Самостојни задачи	30		
		16.3.	Домашно учење - задачи	60		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоеваулација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В.Камбовски	Организиран криминал	2-ри август с Штип	2005
2.	Т.Витларов	Репресија и превенција на корупцијата	2-ри август-с штип	2006		

		3.	М. Лабовиќ, М. Николовски	“Организиран криминал и корупција“,		2010
		4.	М.Бошковиќ Полициска академија	Транснационален организиран криминал,,		2005
		5.	Кошевалиска, Максимова	Организиран криминал, скрипта	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2019
		6.	Кошевалиска, Максимова	Организиран криминал, практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2019
		7.		Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси		2019
		8.	Борче Давитковски, Гордана Лажетиќ, Ана Павловска-Данева, Дивна Илиќ-Димоски, Константин Битраков	Антикорупциско право	Мисија на ОБСЕ во Скопје	2020
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	М.Лајман и Г.Потер	Организиран криминал	Магор	2009
		2.	Николовски М.	“Поврзаност помеѓу организиран криминал, тероризам и политика“,	Графопринт	2008
		3.	Рајкел Филип	Транснационален криминал и правда	Дата Понс	2009
		4.	Медингер Џон	Перење пари – водич за кривични иследници	Дата Понс	2009
		5.	М.Лајман и Г.Потер	Организиран криминал	Магор	2009
			Cyrile Fijanaut, Letizia Paoli	Organized crime in Europe	Springer	2004
			DIETER HALLER AND CRIS SHORE	CORRUPTION Anthropological Perspectives	Pluto Press	2005

Ред.број:

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Простор на слобода, безбедност и правда на Европската Унија			
2.	Код	4FT103421			
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за правни науки / Меѓународно и Европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор			
6.	Академска година / семестар	1/2	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Ивица Јосифовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Последипломски студии			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Етот има за цел анализа на политиките и иницијативите на ЕУ во областа на правдата и внатрешните работи и разбирање на процесите во основата на нивниот развој. Предметот, исто така, има за цел да ги подготви студентите во сериозна студија на различните аспекти на Областа на слобода, безбедност и правда: концепти на политики за правда и внатрешни работи, актери вклучени во оваа област, процеси на донесување политики, механизми за соработка и теоретски рамки што овозможуваат разбирање на областа. Преку завршување, студентите ќе имаат познавања во однос на главните правни прашања што се поставени во контекст на Областа на слобода, безбедност и правда. Студентот ќе може да ги дефинира основните политики и да го идентификува историскиот развој на Правда и внатрешни работи на Европската унија, како што се основните актери, креирањето политики, внатрешната и надворешната соработка, ќе може да го објаснат процесот на создавање на легислативата на Европската унија и механизмите на соработка во оваа област, да ги евалуираат различните постоечки политики преку Европската унија на различни теми (миграција, азил, гранични контроли, судска и полициска соработка, итн.). Во однос на вештините, студентите ќе можат да најдат извори, како пресуди на Судот на правдата, секундарно законодавство – регулативи, директиви, одлуки – и да ги идентификуваат важните елементи на овие политики.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Воведни напомени 2. Правда и внатрешни работи во Договорот од Мастрихт 3. Правда и внатрешни работи во Договорот од Амстердам 4. Правда и внатрешни работи во Договорот од Ница 5. Развој на правосудната соработка во Европската унија 6. Развој на полициската соработка во Европската унија 7. Правда и внатрешни работи во Договорот од Лисабон 8. Гранични контроли и визи 9. Азил 10. Имиграција 11. Правосудна соработка во граѓанска материја 12. Правосудна соработка во кривична материја 13. Полициска соработка во Договорот од Лисабон 14. Институции и механизми на правосудна и полициска соработка 15. Заштита и почитување на човековите права 				
12.	Методи на учење: Предавања, теоретски и практични вежби, консултации, изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; електронско учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Усен испит		30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		25+25 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10+10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС		Редовно предавање, вежби и презентации			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски и Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ивица Јосифовиќ	Правда и внатрешни работи на Европска унија	Универзитет Гоце Делчев, Штип	2020
		2.	Владо Камбовски	Правда и внатрешни работи на Европска унија	Правен факултет, Скопје	2005
		3.	Steve Peers	EU Justice and Home Affairs	Oxford	2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Сашо Георгиевски	Вовед во правото на Европската унија	Универзитет Св. Кирил и Методиј	2010
		2.	Суд на правда на Европската унија	Случаи и материјали од судска пракса	Европска унија	
3.		Европска унија	Договор од Лисабон и легислативни акти	Европска унија		

Ред.број:

1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни односи и геополитика			
2.	Код	4PF230323			
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право -Втор циклус студии			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	1/1	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Јорданка Галева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Преку изучување на овој предмет студентите ќе имаат можност да се запознаат со актуелните меѓународни односи од геополитички аспект. Целта на предметот е да се стекне способност за препознавање на геополитичкиот интерес на државите во однос на меѓународни прашања и способност за толкување на меѓународни одлуки и политики. Очекувани резултати од изучување на предметот: стекнување на знаење и способност за интерпретација и критичко мислење во однос на меѓународните односи од геополитички аспект.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Меѓународни односи и геополитика Предметот ги изучува актуелните меѓународни односи со осврт на политиките на неколку големи сили и нивното влијание на меѓународната сцена. Посебен акцент е ставен на актуелни геополитички прашања. Во содржината на програмата е предвидено да се обработи моменталната структура на меѓународниот систем со посебен осврт на САД, Русија, Кина, нивните меѓусебни односи и политики во однос на одредени меѓународни прашања. Преку современи примери ќе биде проучен концептот за безбедносна дилема и ќе биде направена анализа на актуелни геополитичките фактори со посебен осврт на инфраструктурата (патна, нафотоводна и гасоводна), ресурсите (нафта, вода, гас) и на водените протоци.</p> <p>Поделба на содржината по тематски единици:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Меѓународните односи и дисциплината геополитика; 2. Меѓународните односи во пост студениот период; 3. Нови актери и сојузи на 21-иот; 4. Американско - кинески односи; 5. Руско - кинески односи; 6. Руско - американски односи; 7. Украинското прашање; 8. Друмска и водена мапа за транспорт; 9. Новиот пат на свилата; 10. Енергетска мапа за транспорт во Евро-Азија; 11. Политиката на ЕУ; 12. Геополитичките аспекти на Македонија. 				
12.	Методи на учење: Предавања + вежби + консултации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	120 часа			
14.	Распределба на расположливото време	2 + 1 + 1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		2

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	1
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	1
		16.3.	Домашно учење	/
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Daniel Yergin	The new map, energy, climate, and the clash of the nations	Penguin press	2020
		2.	Klaus Dodds	Geopolitics	Oxford University press	2007
		3.	Piter Frankopan	Novi puteve svile, sadasnjost i budocnost sveta	Laguna	2019
		4.	Saul Bernard Cohen	Geopolitics, the geography of international relations	Rowman & Littlefield	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Бр.				
		1.		Владимир Путин, Зборови што го менуваат светото	Ѓурѓа	2017

	2.	Хенри Кисинџер	За Кина	Арс Ламина	2016
	3.	Драган Петровиќ	Геополитика постсовјетског простора	Промотеј	2008

Реден број:

Прилог бр. 3 Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии					
1.	Наслов на наставниот предмет		Политики за одржлив развој		
2.	Код		4PF231223		
3.	Студиска програма		Меѓународно и европско право		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Правен факултет		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Втор циклус на студии		
6.	Академска година / семестар		1/2	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник		Доцент д-р Јорданка Галева		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Преку изучувањето на овој предмет студентите ќе се запознаат со основните концепти за развој и одржливост, со теоретските гледишта и политики за одржлив развој. Преку изучување и анализа целите на Агендата 2030 и Рамката за соработка помеѓу Организацијата на Обединетите Нации (ООН) и Република Македонија (РМ), студентите ќе се стекнат со знаење за актуелните политики за развојот општо и конкретно за одржливиот развој во Македонија.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Предметот Политики за одржлив развој има за цел да овозможи продлабочено изучување на концептите за одржлив развој, земајќи во предвид целите на Агендата 2030, Рамката за соработка помеѓу ООН и РМ и Политиките и стратегиите за одржлив развој во Република Македонија (2009-2030).</p> <p>Поделба на содржината по тематски единици:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинирање и еволуција на концептот одржлив развој; 2. Теории за одржлив развој; 3. АГЕНДА 2030 и политиките и стратегиите за одржлив развој во Република Македонија; 4. Политики за намалување на сиромаштија и глад; 5. Добро здравје и благосостојба; 6. Квалитетно образование; 7. Достоинствено вработување и економски раст; 8. Родова еднаквост и намалена нееднаквост; 9. Етноразвој; 10. Водата и енергетските ресурси како фактори за развој; 11. Акција за справување со климатски промени; 12. Одржливи градови и заедници; 				
12.	Методи на учење: Предавања + вежби + консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30	

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30	
			16.2.	Самостојни задачи	30	
			16.3.	Домашно учење	60	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бода	
	17.3.	Активност и учество			20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маргарита М. Матлиевска	Одржлив развој нова глобална парадигма	Маргарита М. Матлиевска	2011
		2.	Државен завод за статистика на РМ	Цели за одржлив развој 2019	Државен завод за статистика	2019
		3.	Katie Willis	Theories and practice of development	Routledge	2011 2nd edition
		4.	Обединети Нации	АГЕНДА 2030	Обединети Нации	2015
		5.	Министерство за животна средина и просторно планирање	Национална стратегија за одржлив развој во Република Македонија дел I / II (2009 - 2030)	Министерство за животна средина и просторно планирање Република Македонија	2010 година
		6.	Rodolfo Stavenhagen	The ethnic question, conflicts, Development and Human rights	The United Nation University	1990
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ден Сенор, Сол Сингер	Нација во подем, приказна за економското чудо на Израел	Арс Ламина	2011
		2.	Raymond Apthorpe and Andras Krahl, (edited by)	Development studies: critique and renewal	Leiden: E J Brill	1986

		3.	Amartya Sen	Development as freedom	Anchor Books	2000
		4.	Симона Огненовска; Алека Папа	Суштествена вклученост на граѓанските организации во „целите за одржлив развој,, на ОН. Дали земјите од Западен Балкан заостануваат	МЦМС	2017

Реден број:

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни економски односи				
2.	Код	4PF352922				
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Универзитет “Гоце Делчев” Штип				
5.	Степен (трет циклус)	втор				
6.	Академска година / семестар	Прва година, втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник	Проф.д-р Емилија Митева-Кацарски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку проучување на оваа предметна дисциплина, студентите ќе стекнат продлабочени сознанија за современите карактеристики на процесите на регионализиција и глобализација, импликациите од овие процеси врз одделните национални економии, современите економски интеграции како и современите движења во меѓународната трговска размена. Со тоа студентите би ги стекнале потребните вештини кои се неопходни за справување со актуелните и идните предизвици во меѓународното глобално економско опкружување. Посебно внимание при проучувањето на оваа предметна дисциплина се посветува на влијанието на глобализациските процеси како катализатор на економската меѓузависност на националните економии во светски рамки, теоретските консидарации во врска со меѓународната трговија, инструментите на трговската политика, влијанието на меѓународните институции и организации, со акцент на финансиските и трговските организации, кои што претставуваат еден вид форум за меѓународната соработка на националните економии, валутната структура на меѓународните економски односи како и анализа и мерење на конкурентноста на економиите во светски рамки. Заради подобро разбирање на фундаменталните теоретски концепти од областа на меѓународните економски односи, предвидено е анализирање на студии на случај.					
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Економската глобализација како предвесник на современото глобално општество. 2. Регионализмот наспроти глобализацијата. 3. Стар и нов регионализам – теоретски основи и перспективите на регионализмот. 4. Слободната трговија наспроти интервенционизмот во меѓународните економски односи: <ul style="list-style-type: none"> - Царините како инструмент на трговската политика; - Важноста на нецаринските бариери во глобалното економско опкружување. 					

	<p>5. Развојот на меѓународниот трговски систем (од ГАТТ до СТО):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Билатерализам во регулирањето на меѓународната трговска размена. • Мултилатерализам во регулирањето на меѓународната трговска размена: <ul style="list-style-type: none"> - Општа спогодба за царини и трговија; - Светска трговска организација; - Мултилатерални преференцијални трговски договори. - Третманот на земјите во развој во современиот мултилатерален трговски систем - Третманот на регионалните економски интеграции во современиот мултилатерален трговски систем; <p>6. Карактеристики на меѓународниот монетарен систем:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Меѓународниот монетарен фонд како ревизор на глобалниот финансиски систем. - Светска банка како глобален заемодавач на помалку развиените земји. - Современите предизвици за меѓународните финансиски институции во глобалното економско опкружување. <p>7. Валутна структура на меѓународните економски односи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Политика на девизен курс. - Фактори кои влијаат врз состојбата во билансот на плаќање. - Воспоставување рамнотежа и финансирање на дефицитот во билансот на плаќање. <p>8. Анализа и мерење на конкурентноста на економиите во глобални рамки.</p>			
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку интерактивни предавања, компаративни анализи како и анализи на студии на случаи			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	30
		16.3.	Домашно учење	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Paul Krugman, Maurice Obstfeld, Marc Melitz	International Trade: Theory and Policy	Pearson	2014
	2.	Peter Dicken	Global Shift- mapping the changing contours of the world economy	5 th Edition New York, London	2007
	3.	Brioa Snowdon	Globalisation, Development and Transition	Edward Elgar, UK	2007
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ричард Е. Кејвс, Цефри А. Франкел, Роналд Тус Џоунс	Светска трговија и плаќања: вовед	Превод на Влада на РМ	2010
	2.	Jovanovic, Miroslav	The Economics of International Integration	Edward Elgar, UK	2006
	3.	Stiglitz J	Globalization and its discontents	Norton & Company, New York	2002

Реден број:

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на интелектуална сопственост			
2.	Код	4PF231123			
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година / семестар	Прва/втори	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Професор д-р Марија Амповска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со правото на интелектуална сопственост воопшто, како и со двете посебни правни гранки во негови рамки – авторското право и правото на индустриска сопственост. Во оваа наставна програма се задржуваме на авторското право и на изучување на правната положба на авторот како и останатите лице кои се носители на права сродни на авторското право. Нивната правна положба ја изучуваме најпрво од аспект на домашното право, а потоа и со продлабочена анализа на основните принципи и правни правила на авторското право во светот, со посебен осврт на Европската Унија и хармонизирањето на правилата во европските држави, како и во рамките на				

	<p>меѓународните правни акти. Потоа се продлабочуваат знаењата на студентите во областа на индустриската сопственост преку изучување на правната регулатива во рамките на меѓународното, европското и домашното право.</p> <p>Интелектуалната сопственост се изучува како наука која се развива претежно надвор од границите на една држава, на терен на меѓународното право, па студентите ќе ги изучуваат основните принципи и правни правила на правото на интелектуална сопственост во светот, со посебен осврт на Европската Унија и хармонизирањето на правилата во европските држави.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во право на интелектуална сопственост 2. Авторско право и други сродни права според правниот систем на Р.Македонија 3. Право на индустриска сопственост според правниот систем на Р. Македонија 4. Меѓународни конвенции и договори кои се извор на авторско право и сродни права 5. Меѓународни конвенции и договори кои се извор на право на интелектуална сопственост 6. Интелектуална сопственост и Договорот за Европска Заедница 7. Извори на право на интелектуална сопственост во ЕУ 8. Права од интелектуална сопственост – видови права, услови за стекнување и начин на востановување 9. Права од интелектуална сопственост – видови права, услови за стекнување и начин на востановување 2 10. Технолошки и правни развојни тенденции на полето на интелектуалната сопственост 11. Повреда и заштита на правата од интелектуална сопственост 12. Улога на правото на интелектуална сопственост во економскиот развој на државите 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, консултации, изработка на проектни задачи и презентирање на истите			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Јадранка Дабовиќ Анастасовска и Валентин Пепељугоски	Право на интелектуална сопственост	Академик	2012
	2.	Прајмс Теренс	Европско право на интелектуална сопственост	Просветно дело (проект на Влада на Р.М. за преводи на книги)	2009
	3.	Александар И. Полтораќ Пол Џ. Лернер	Основи на лицензирање интелектуална сопственост	Аргс Lamina (проект на Влада на Р.М. за преводи на книги)	2012
	4.	WIPO	WIPO Intellectual property handbook	WIPO Publication	2004
	Бр.				
	1.	Bently, Lionel and Sherman, Brad	Intellectual Property Law	Oxford University Press, 3 rd edition	2009
	2.	Cornish, W. R.,	Intellectual Property: Patents, Copyrights, Trademarks and Allied Rights, 5 th edition,	Sweet & Maxwell, London	2003
	3.	Мирјана Поленак Акимовска, Јадранка Дабовиќ Анастасовска и Владо Бучковски	Основи на индустриската сопственост	Македонска ризница	2000
	4.	WIPO	Understanding industrial property	WIPO Publication No. 895 (e)	

Реден број:

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Алтернативно решавање на спорови
2.	Код	4PF231023

3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет-Катедра за Меѓународно и европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва/втори	1	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Игор Камбовски Доц.д-р Милица Шутова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положени процесни предмети			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма по алтернативно решавање на спорови е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој дел на правото и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни цели на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните институти на алтернативното решавање на спорови, како и да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со алтернативното решавање на спорови. За остварување на овие цели и задачи предметната програма по алтернативно решавање на спорови ќе ги обработи теоретските аспекти на алтернативното решавање на спорови, а потоа ќе се фокусира на практичната примената на процесноправните норми.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Зголемениот број на парнични постапки пред судовите во Република Македонија и воопшто пред судовите на поголемиот број држави во светот, го актуелизира прашањето за можностите за примена на други методи за решавање на споровите и нивно доверување на решавање на недржавни тела. Предметот алтернативно решавање на спорови се занимава со проучување на алтернативните начини на решавање на споровите наспроти судењето од страна на државни органи – судови. Станува збор за повеќе алтернативни методи за решавање на спорвите како миреење (медијација, посредување) арбитража и сл. Во рамките на наставната програма ќе се проучуваат карактеристиките на алтернативните начини на решавање на споровите, при што ќе се укажува на позитивните страни на овие начини на решавање на споровите, во однос на судењето, но и на нивните недостатоци и слабости.</p>				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 Часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 Часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 Часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 Часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 Часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			Бодови

	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	Бодови			
	17.3.	Активност и учество	Бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Закон за медијација	Службен весник број: 188/2013 148/2015, 192/2015 и 55/2016	2013
		2.		Закон за меѓународна трговска арбитража	Сл. Весник на Р.Македонија бр.39/06 од 30.03.2006 година	2006
		3.	Владо Камбовски	Судско право	2 Август – Штип	2011
		4.	Јаниќијевиќ, Д	Арбитража	Праен факултет- Ниш	2011
		5.	Јаневски А.,	Меѓународна трговска арбитража во Република Македонија”,	Деловно право”, бр. 15/2006,	2006
		6.	Десковски, Т.,	Меѓународно арбитражно право		2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Повеќе автори	Арбитража и алтернативно решавање спорова,	International Trade Centar, Загреб,	2003
		2.	Кнежевиќ, Г, Павиќ, В	Арбитража и АДР,	Белград	2009
		3.	Александар.С, Мојашевиќ.,	Економска анализа алтернативног решавања граѓанскоправних спорова	Докторска дисертација- Белград	2012

Реден број:

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно казнено право			
2.	Код	/			
3.	Студиска програма	Меѓународно и европско право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен Факултет – катедра по казнено право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година / семестар	Прва година / I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Олга Кошевалиска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Цел на програмата по Меѓународно казнено право е да ги продлабочи и унапреди знаењата на магистрантите за меѓународните аспекти на казненото право. Меѓународната компонента е сè поинтензивна поради потребата од меѓудржавна соработка во казнената област, потенцирана со порастот на транснационалниот криминал (тероризам, перење пари, царински деликти, банкарски и финансиски трансакции). Ова е особено важно по отворањето на границите и слободниот проток на луѓе, капитал и стоки. Преку овој предмет магистрантите ќе ги прошират своите познавања за меѓународното казнено право, ќе проблематизираат прашања кои се актуелно и ќе истражуваат тековни дилеми врзани за меѓународната соработка во кривичната материја. По совладување на овие концепти се преминува кон совладување на меѓународната компонента преку совладување на содржината на меѓународно правната помош односно екстрадиција, трансфер на кривична постапка, признавање на странски казнени пресуди, „мала“ казнено прана помош и сл. Понатаму, во контекст на најактуелните случувања ќе го работиме азилот од кривично-правен аспект, границите на јурисдикција на државите, меѓународната соработка преку телата ЕВРОПОЛ, Интерпол и ЕВРОПРАВДА, и конечно Меѓународниот кривичен суд.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Поим и предмет на меѓународното казнено право, Начело на законитост во МКЗ Репресивна власт на државата Граници на јурисдикција на државата Меѓународен кривичен суд Меѓународни кривични дела Азил Инструменти на казнено – правна помош во кривичната материја Екстрадиција и европски налог за апсење Признавање и извршување на странски казнени пресуди Трансфер на казнената постапка Трансфер на осудени лица Мала казнено – правна помош Меѓународна казнена евиденција Меѓународна полициска соработка</p>				

	Меѓународна судска соработка и Европски Јавен обвинител			
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и колоквиуми: консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 2 часа = 30 часа	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 2 часа = 30 часа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)		30 поени
	17.3.	Активност и учество		70 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) F
			од 51 до 60 бода	6 (шест) E
			од 61 до 70 бода	7 (седум) D
			од 71 до 80 бода	8 (осум) C
			од 81 до 90 бода	9 (девет) B
			од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата и истражувањето		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		.	Кошевалиска, О., Максимова Е.	Меѓународно казнено право - учебник	УГД, Правен Факултет	2020
		.	В.Камбовски	Меѓународно казнено право	Просветно дело	1998
.	А.Касезе	Меѓународно кривично право	Просветно дело	2009		

	.		Закон за меѓународна соработка во кривична материја	Сл.Весник	
	.	Kosevaliska, Olga and Nikodinovska Krstevska, Ana	Migration and Asylum Policy System: the case of Republic of Macedonia. <i>In: Migration and asylum policies systems. Challenges and perspectives.</i>	Editoriale Scientifica, Napoli,	2020
	.	Valsamis Mitsilegas	EU Criminal Law	Hart	2009
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Kosevaliska, Olga and Tusevska, Borka and Nikodinovska Krstevska, Ana	Migration crisis: Macedonia at crossroads. <i>In: Migration at sea. International Legal Perspectives and Regional Approaches.</i>	Giannini Editore, Naples, Italy,	2016
	2.	Kosevaliska, Olga and Ivanova, Elena	North Macedonia's policy responses to migration and asylum in the era of COVID-19.	Queen Mary, School of Law, London United Kindom	2020
	3.	Kosevaliska, Olga	Establishing the necessary framework for international cooperation in criminal matters – the case of Republic of N. Macedonia	University of Salerno, Italy	2020